

УДК 811.161.2'373 (045)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/27.203523>**Агнета ІГНАТОЛЯ,***orcid.org/0000-0003-0274-5236*

викладач української мови та літератури

Гуманітарно-педагогічного коледжу

Мукачівського державного університету

(Мукачево, Україна) *a_ignatolya@ukr.net***Оксана ДАНЧЕНКО,***orcid.org/0000-0002-4067-8428*

викладач української мови та літератури

Гуманітарно-педагогічного коледжу

Мукачівського державного університету

(Мукачево, Україна) *BogdanivnaOkxsana@ukr.net*

ОСОБЛИВОСТІ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ВЛАСНИХ НАЗВ ЯК СПЕЦИФІЧНИХ ПРОПРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ У СИСТЕМІ МОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ ПАРАДИГМИ

У статті подано огляд основних понять, що стосуються статусу власних назв у лінгвістиці. Проаналізовано особливості лінгвістичної інтерпретації власних назв в аспекті обґрунтування їх місця та функціональних можливостей у системі мовної лексичної парадигми. Зазначається, що актуальність теоретичного огляду лінгвістичних досліджень зумовлена місцем і значущістю власних назв у системі будь-якої мови. Парадигматика сприймається як система відношень між елементами системи, тобто відношень зв'язку (подібності) і відношень протиставлення (відмінності). У широкому значенні парадигматику розуміють як систему парадигм, що протиставляється і своїми класами, і відношеннями між елементами парадигм у синтагматиці. Проаналізовано, що сучасні дослідники вбачають специфіку власної назви в її значенні, зазначають у власних назвах послаблення значення, а інколи цілковиту його відсутність; водночас інші дослідники відзначають специфіку власної назви з огляду на її конкретність. Зазначено основні критерії систематизації пропріальних одиниць. Констатовано, що власні назви – це одиниці мови та мовлення, служать для підкреслення конкретного називання окремих предметів дійсності, унаслідок чого помітно деякі особливості у значенні, граматичному оформленні та функціонуванні. Розглянуто актуальні питання сучасної теоретичної ономастики: окреслення домінантних ознак та класифікації власних назв, отже, визначення основних тенденцій їх розвитку та дослідження. Зроблено висновок, що власна назва називає конкретний предмет, співвідносячи його із класом однотипних або споріднених предметів. Ономастичні дослідження допомагають виявляти шляхи міграцій і місця розселення різних народів, мовні та культурні контакти, древні існування й співвідношення їх діалектів. Дослідження власних назв має велике значення з огляду на їхню соціальну функцію – служити індивідуалізуючою вказівкою для певного предмета. Водночас власна назва здатна зберігати свою основну значущість за втрати етимологічного значення, із чого випливає велика стійкість власних назв протягом історичного розвитку мови і навіть за цілковитої зміни мови однієї системи іншою. Зазначено, що для власної назви обов'язковим є називання конкретного предмета і факультативним його понятійна співвіднесеність. У статті розглянуто формування нових напрямів в українській ономастиці початку ХХІ століття. До таких можна віднести когнітивну та типологічну ономастику, які започатковані системними дослідженнями вчених Одеської ономастичної школи.

Ключові слова: власна назва, онім, пропріатив, ономастика, реалії, безеквівалентна лексика, вітоніміка, топоніміка, космоніміка, прагматоніміка, ідеоніміка, ергоніміка.

Ahneta IHNATOLIA,*orcid.org/0000-0003-0274-5236*

Teacher of Ukrainian Language and Literature

Humanitarian Pedagogical College

of the Mukachevo State University

(Mukachevo, Ukraine) *a_ignatolya@ukr.net***Oksana DANCHENKO,***orcid.org/0000-0002-4067-8428*

Teacher of Ukrainian Language and Literature

Humanitarian Pedagogical College

of the Mukachevo State University

(Mukachevo, Ukraine) *BogdanivnaOkxsana@ukr.net*

PECULIARITIES OF LINGUISTIC INTERPRETATION OF PROPER NAMES AS A SPECIFIC PROPRIAL UNIT IN THE SYSTEM OF LANGUAGE LEXICAL PARADIGM

The paper considers an overview of the basic concepts regarding the status of proper names in linguistics. The features of linguistic interpretation of proper names in the aspect of foundation of their place and functionality in the system of language lexical paradigm are analyzed. The article gives an overview of basic concepts regarding the status of proper names in linguistics. The features of linguistic interpretation of proper names in the aspect of substantiation of their place and functionality in the system of linguistic lexical paradigm are analyzed. It is noted that the relevance of theoretical review of linguistic research is due to the place and importance of proper names in the system of any language. Paradigm is perceived as a system of relations between elements of the system, that is, relationships (similarities) and of oppositions (differences). In a broad sense, paradigm is understood as a system paradigms that oppose both their classes and relations between elements of paradigms in syntagmatics. It has been analyzed that modern researchers note the specificity of the proper name in its meaning, seeing in its own names the weakening of the meaning, and sometimes its complete absence; at the same time, other researchers point out the specificity of their own name in view of its specificity. It is stated that proper names are units of language and speech, serving to emphasize the specific naming of particular objects of reality, which results in noticeably certain features in meaning, grammatical design and functioning. Topical issues of modern theoretical onomastics are discussed: defining dominant features and classification of proper names, and hence defining the main tendencies of their development and research. It is concluded that the proper name names a specific object, correlating it with a class of similar or related objects. Onomastic studies help to identify migration routes and settlements of different peoples, linguistic and cultural contacts, ancient existence and correlation of their dialects. The study of proper names is of great importance in view of their social function – to serve as an individualistic guidance for a particular subject. In this case, the proper name is able to retain its fundamental importance in the loss of etymological meaning, which implies a great stability of proper names during the historical development of the language, and even with the complete change of the language of one system by another. It is stated that the name of a particular subject is obligatory for the proper name and its optional conceptual correlation. The formation of new directions in Ukrainian onomastics of the beginning of XXI century is considered in the article. These include cognitive and typological onomastics, initiated by systematic studies of scientists at the Odessa Onomastic School.

Key words: proper names, onym, realia, propriative, onomastics, non-equivalent vocabulary, toponymic, cosmonymic, pragmatonymic, ergonomics.

Постановка проблеми. Актуальність теоретичного огляду лінгвістичних досліджень зумовлена місцем і значущістю власних назв у системі будь-якої мови, проте останнім часом у лінгвістиці простежуються нові підходи до трактування закономірностей виникнення і функціонування власних назв у сучасній ономастиці. Сьогодні багато лінгвістів приділяють цьому лексичному пласту особливу увагу. Дослідження власних назв має велике значення з огляду на їхню соціальну функцію – слугувати вказівкою, що індивідуалізує, для певного предмета. Водночас власна назва здатна зберігати свою основну значущість за втрати етимологічного значення, із чого випливає велика стійкість власних назв протягом історичного розвитку мови і навіть за цілковитою зміною мови однієї системи іншою. Суттю власної назви є внутрішня єдність загальних, одиничних і специфічних ознак. Ці ознаки виявляються, з одного боку, за конфронтації особистих імен з апелятивами, а з іншої – в онімичному контексті за сполучуваності в системі власної назви з іншими власними назвами. Таким чином обґрунтовується лінгвістичний і ономастичний статус власної назви. Своєрідність ономастичних потреб полягає в тому, що за допомогою мовних засобів здійснюється розрізнення індивідуумів

у таких класах предметів і явищ, які важливі в житті суспільства. Оскільки власні назви є лінгвістичним фактом і об'єктом для лінгвістичного аналізу, необхідно встановити межі ономастики в лексичній системі. Складність і спірність цієї проблеми доводиться самою історією вивчення власних назв як у вітчизняній, так і в закордонній лінгвістиці. Водночас засвідчено відсутність спільних підходів до групування пропріальних одиниць, оскільки не всі питання, пов'язані із цим процесом, уже розв'язані. Це стосується і типології онімів за характером іменованих денотатів, і розмежування власних назв за їхніми функціональними особливостями. Тому можна вважати, що станом на тепер проблеми, які загалом стосуються структурування онімного простору української мови, достатньою мірою не узагальнені й не вирішені, як і не визначені основні засади систематизації онімів. Це свідчить про неабиякий інтерес до цієї проблематики з боку дослідників, особливо в сучасний період, і передусім пов'язано з динамічним характером власних назв та нестійкою ситуацією в лінгвістичному пошуку і формуванні наукової парадигми сьогодення.

Аналіз досліджень. Більшість сучасних дослідників трактують власні назви як індивідуальні

найменування певних об'єктів («назва, що дається неживому об'єктові чи живій істоті для виділення їх із ряду інших однорідних об'єктів, істот» (В. Німчук); «індивідуальні позначення, дані об'єктам, які мають, окрім того, загальні (родові, видові, підвидові, а іноді і сортові найменування)» (О. Суперанська); «одиниці мови-мовлення (слова і субстантивовані словосполучення), які використовуються для підкреслено конкретного називання окремих предметів дійсності, і внаслідок такої спеціалізації мають деякі особливості у значенні, граматичному оформленні і функціонуванні» (В. Бондалетов); «слово або словосполучення з основною функцією безпосередньо називати об'єкт, ідентифікувати його» (О. Белей); «слово, словосполучення або речення, яке використовується для виділення іменованого ним об'єкта з-поміж інших об'єктів; його індивідуалізації та ідентифікації» (Н. Подольська); «індивідуальне найменування окремих одиничних об'єктів» (В. Никонов).

Мета статті – висвітлення особливості онімів (власних назв) та їхньої докорінної відмінності від апелятивів (загальних назв). Спробуємо визначити специфіку власних назв, з'ясувати їхні основні функції, нові підходи до трактування власних і загальних назв.

Виклад основного матеріалу. Власні назви є унікальними мовними знаками. Вони вказують на конкретний об'єкт, не класифікують його і не відносять до розряду ідентичних об'єктів. У мові, поза межами тексту, власні назви не мають денотативного значення. У власних назвах в основному відсутній розподіл за ознакою статі, яку не завжди можна виділити. Проте конситуації власних назв заповнюють цю лауну. Власна назва не пов'язана безпосередньо з поняттям. У неї немає загального значення, як у загальних назв немає індивідуального. Це здається найбільш істотним у визначенні специфіки власних назв: «Без денотата не має назви». Лексикологічний аналіз власних назв передбачає насамперед визначення їхнього місця у словниковому складі мови (теоретичне обґрунтування, формування типологічно-класифікаційної парадигми) та функціональних можливостей онімного простору (Карпенко, 2008: 196).

Власні назви належать до лінгвістичних універсалій, оскільки існують у всіх мовах світу. Але в кожній окремо взятій мові вони мають свої специфічні ознаки: набір домінантних рис, характерні фонетичні, морфологічні, стилістичні трансформації, комплекти словотвірних засобів із певною продуктивністю тощо. З іншого боку, потрібно визначити особливості онімів як компонентів лек-

сичної системи мови, що є специфічною за лексико-семантичною структурою, спрямованою на індивідуалізацію об'єкта, його виділення серед інших денотатів.

Власна назва (онім) – слово, словосполучення або речення, яке служить для виділення названого ним об'єкта з ряду подібних, індивідуалізуючи й ідентифікуючи даний об'єкт (Скляренко, 2012: 388). Власні назви можна цілком зрозуміти лише у зв'язку з тими об'єктами, які вони називають. Власні назви – слова, які використовують в конкретній сфері й у конкретній функції.

Д. Єрмолович зазначив, що власні назви – жорсткі десигнатори об'єктів, такі, що реалізують свій відклик через прямий зв'язок із предметом за допомогою каузального ланцюга (Карпенко, 2008: 203). Власні назви мови підкоряються, наскільки це можливо, законам, що існують у ній для загальних назв. Але, оскільки джерело власних назв будь-якої мови набагато ширше за коло джерел її загальних назв, коло мовних явищ, представлених у них, є більш широким. Отже, власні назви входять у лексичну систему будь-якої мови як особливий клас слів, що має специфічні ознаки. Будучи мовним фактом, власні назви підкоряються загалом внутрішнім законам конкретної мови. Водночас на всіх рівнях мовного аналізу потрібно враховувати своєрідність цих слів як за змістом, так і за класом. Передусім вони служать засобом номінації індивідуального предмета (Калінкін, 2000).

Американський лінгвіст Дж. Алджео вважає, що визначальна особливість власної назви полягає в «акті присвоєння імені», за допомогою якого ім'я вперше приписується його носію, і що нехарактерне для загальної назви (Авакумов, 1992: 97).

В. Болотов вважає, що найсуттєвішим для власних назв є їхнє енциклопедичне значення – сума конкретної інформації про денотат імені. Головна відмінність енциклопедичного значення власної назви від лексичного значення загальної, на думку дослідника, полягає в тому, що перше виникає в мовленні й різниться від одного поля до іншого, а енциклопедичне значення, на наше переконання, виявляється лише в людському колективі (Торчинський, 2007: 98).

Отже, сучасні дослідники відзначають специфіку власної назви в її значенні. Одні вбачають у власних назвах послаблення значення, а іноді цілковиту його відсутність. Звідси виникає трактування власних назв як порожніх знаків, ярликів, етикеток, порівняння їх із числовими символічними знаками. Інші ж дослідники відзначають

специфіку власної назви з огляду на її конкретність.

У значенні власних назв можна виділити такі основні компоненти: побутовий – існування предмета; класифікуючий – віднесення предмета до якогось класу. Він несе повідомлення «Цей предмет – тварина» тощо; характеризуючий – набір ознак референта, які вказують на предмет чи особу, про яку йдеться. Так, у власній назві «Дніпро» втілене повідомлення «це найдовша річка України» (Скопненко, 2007: 278).

Формування власної назви може бути деталізоване такими визначальними атрибутами, як: індивідуальність пропріативів; ідентифікація онімами одиничних об'єктів або їх сукупностей як єдиного цілого; чітка окресленість номінованих денотатів; тісний зв'язок з іменованими об'єктами та з екстралінгвальними (передусім географічними та історичними) чинниками назвотворчого процесу; соціальна зумовленість і суспільна закріпленість онімотворення; опосередкований зв'язок пропріальних одиниць із поняттями; енциклопедичність семантики власних назв; обов'язкова мотивованість власних найменувань і водночас швидка деетимологізація їхнього змісту; довільність форми онімів; виконання онімними одиницями передусім двох функцій: номінативної (з метою диференціації однотипних денотатів) та інформаційної (з метою передачі різнопланових відомостей про об'єкт номінації); функціональна обмеженість пропріативів, нездатність самостійно утворювати тексти з повноцінним комунікативним змістом; активне побутування онімів у мові як системотвірних елементів і в мовленні як ідентифікаторів конкретних об'єктів; функціонування в ролі власних назв винятково іменників або слів, ужитих в їхньому значенні (одиничні лексеми, словосполучення або речення); значне кількісне переважання онімів над апелятивами і водночас невідомість широкому загалу абсолютної більшості пропріальних одиниць через перебування їх на лексичній периферії; наявність в онімів багатьох інших специфічних семантичних, граматичних і функціональних особливостей, які можуть бути охарактеризовані у процесі виконання комплексного аналізу власної назви (Торчинський, 2007: 230).

Власні назви позбавлені конотації та не мають самі собою значення, тобто їх не можна визначити без звертання до денотата – реального носія імені. Інакше кажучи, у власних назвах семантика – це їх вказівка на певний конкретний предмет, явище, особу. Крім того, визначальною рисою власних імен є їхня постійна, обов'язкова секундарність,

вторинність найменування, тобто власна назва – це завжди останнє найменування, останній поділ у низці родовидових ознак, як-от: жива істота → людина → чоловік → українець → робітник → чернівчанин → Іван Петренко (Скопненко, 2007: 227).

Широка представленість власних назв у мові, специфіка їх функціонування, характер їхніх витоків зумовили виокремлення досліджень власних назв в окрему мовознавчу галузь – ономастику.

За способом дослідження онімів розрізняються (Суперанская, 2012, 124):

– ономастика теоретична (встановлення загальних закономірностей розвитку і функціонування власних назв);

– ономастика описова (характеристика особливостей різновидів власних назв, що здійснюється насамперед за регіональною або ареальною методикою: такі ознаки аналізуються в конкретному регіоні або на всій території поширення мови);

– ономастика прикладна (визначення форми, наголосу, вимови, транскрипції, орфографії, відмінювання онімів, моделей відонімного творення: імен по батькові, назв мешканців за місцем проживання, прикметників від топонімів тощо).

За типом власних назв, які описуються, виокремлюються (Скляренко, 2012: 400):

– вітоніміка (дослідження найменувань живих істот), зокрема антропоніміка, етноніміка, міфоніміка, зооніміка та фітоніміка, присвячені вивченню відповідно власних особових назв, номінацій етнічних груп, міфічних істот, тварин і рослин;

– топоніміка (опис власних географічних назв), зокрема хороніміка, ойконіміка, омоніміка та гідроніміка, які вивчають власні назви відповідно територій, поселень, об'єктів рельєфу та гідрооб'єктів;

– космохіміка (студії про найменування космічних об'єктів), зокрема астроніміка й селеноніміка, де вивчаються власні назви зір і географічних об'єктів на Місяці;

– прагматоніміка (дослідження номінацій об'єктів, пов'язаних із матеріальною сферою діяльності людини), зокрема хремагоніміка і товароніміка, присвячені вивченню найменувань окремих предметів і так званих товарних знаків;

– ідеоніміка (студії про власні назви об'єктів, пов'язаних з ідеологічною сферою діяльності людей), зокрема біблїоніміка, гемероніміка, поетоніміка (або літературна чи поетична ономастика) і хрононіміка як описи номінацій писемних творів, засобів масової комунікації, онімів,

засвідчених у художніх творах, і часових відрізків;

– ергоніміка (дослідження найменувань будь-яких людських об'єднань), зокрема фірмоніміка, яка описує власні назви господарських, промислових, торговельних та інших підприємств.

Не можна не погодитись із твердженням О. Данилюк про те, що формування ономастичних знань є важливою складовою частиною в контексті виховання мовної особистості, її мовної здатності, мовотворчості, досконалого володіння мовними навичками й уміннями, сформованості в неї потреб пізнавати мовні явища (Калінкін, 2000). Натепер багато лінгвістів приділяють увагу цим лексичним одиницям. По-перше, власний іменник яскраво виділяє назву об'єкта із групи інших однотипних об'єктів. По-друге, здебільшого власне значення зникло з пам'яті, залишивши лише номінативну функцію. Наприклад, найчастіше місцевість діставала назву, похідну від ландшафту (Берегове), історичних подій чи видів людської діяльності (Смолянка – місце, де виготовляють смолу), а також на честь видатних особистостей (Катеринослав, Шевченко). Яскравішими в даному питанні є антропоніми, оскільки особисті імена людей мають більш глибоке коріння. Більшість українських імен, наприклад, походять від давньогрецьких і латинських прототипів (Наталія – давньогр. «РІДНА», Марина – лат. «МОРСЬКА»). Для класифікації власних назв можна виходити із приналежності назв до історичних періодів, конкретних мов, територій. Залежно від цього будуть різним підходи до матеріалу, методи його вивчення, глибина дослідження.

Ще одним важливим аспектом вивчення онімів є віднесення їх до реалій. «Реалія» як важливе поняття в лінгвістиці та перекладознавстві у словниках поки не зафіксоване. Однак цим питанням вже давно цікавляться багато лінгвістів, натепер існує ціла низка визначень. Згідно із С. Влаховим і С. Флоріним, реалії – це слова (і словосполучення), що називають об'єкти, характерні для життя (побуту, культури, соціального й історичного розвитку) одного народу і чужі іншому; будучи носіями національного та / або історичного колориту, вони зазвичай не мають точних відповідників (еквівалентів) в інших мовах, отже, не піддаються перекладу «на загальних підставах», потребують особливого підходу (Торчинський, 2007: 224).

Багато дослідників замість поняття «реалія» уживають поняттям «безеквівалентна лексика».

Цей термін увели Є. Верещагін і В. Костома-ров. Під безеквівалентною лексикою дослідники розуміють слова, що слугують для вираження понять, відсутні в іншій культурі і в іншій мові, слова, які стосуються окремих культурних елементів, які характерні тільки для культури А і відсутні в культурі В, а також слова, що не мають еквівалентів за межами мови, до якої вони належать. Наголошується, що характерною рисою безеквівалентних слів є те, що вони зовсім не перекладаються (Авакумов, 1992: 98). Необхідно зазначити, що власні назви відіграють важливу роль як складники поняття «реалія». Як уже говорилося вище, власні назви вивчає ономастика. Ономастика ж, у свою чергу, являє собою окрему гілку у вивченні реалій, або безеквівалентної лексики. Власні назви – це невід'ємна частина будь-якої культури, що відображає дуже багато аспектів життя того чи іншого народу. Тобто специфіка досліджуваного предмета полягає в тому, що лінгвістично у своїй основі він включає також етнографічний, історичний, географічний, соціологічний, літературознавчий компоненти (Суперанская, 2012: 119). Отже, з'ясовано, що між власною назвою і реалією справді існує дуже сильний зв'язок. Тому і розглядати власну назву далі треба, ґрунтуючись на тому, що вона є частиною концепту «реалія».

Використання запропонованих критеріїв дозволить створити науково достовірну схему характеристики будь-якого оніма, який функціонує в мові чи мовленні, і зібрати максимально повну інформацію про всі його ознаки, причому не відокремлено від інших власних назв і від реалій довкілля, а в нерозривному взаємозв'язку з ними.

Висновки. Отже, власні назви, або оніми, або пропріативи – це периферійно найбільш поширені в мові й мовленні одиниці, якими можуть бути субстантиви, що використовуються для індивідуального називання одиничних денотатів, є соціально зумовленими і суспільно закріпленими, вторинними, генетично похідними від апеллятивів; вони виконують передусім номінативну й інформаційну функції, характеризуються опосередкованим зв'язком із поняттями і мають специфічні семантичні, граматичні, функціональні й інші особливості. Пропонована нами класифікаційна схема, яка ґрунтується на вказаних особливостях власних назв, дозволяє більш чітко і послідовно структурувати онімію української мови, що дозволить упорядкувати надзвичайно розгалужений ономастичний континуум і уніфікувати визначальні типи пропріативів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авакумов О., Бучко Г., Бучко Д. Ономастика України першого тисячоліття нашої ери : монографія ; Ін-т укр. мови. Акад. наук України. Київ : Наукова думка, 1992. 283 с.
2. Калінкін В. Теоретичні основи поетичної ономастики : автореф. дис. ... докт. філол. наук: 10.02.02 ; 10.02.15. Київ, 2000. URL: contents/6271.html.
3. Карпенко Ю. Літературна ономастика : збірник статей. Одеса : Астропринт, 2008. 328 с.
4. Мала філологічна енциклопедія / уклад. : О. Скопненко, Т. Цимбалюк. Київ : Довіра, 2007. 478 с.
5. Склярєнко О. Типологічна ономастика : монографія : у 5-ти кн. Одеса : Астропринт, 2012. Кн. 1 : Лексикосемантичні особливості онімного простору. 413 с.
6. Суперанская А., Подольская Н., Васильева Н. Общая терминология : вопросы теории. Москва : Книжный дом «Либроком», 2012. 248 с.
7. Торчинський М. Аналіз власних назв як специфічних мовних одиниць. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства* : збірник наукових праць. Хмельницький : ХНУ, 2007. Ч. II. Вип. 3. С. 223–226.
8. Торчинський М. Українська ономастика : навчальний посібник. Київ : Міленіум, 2010. 238 с.

REFERENCES

1. Avakumov O. V., Buchko H. E., Buchko D. H. (1992) *Onomastyka Ukrainy pershoho tysiacholittia nashoi ery* [Ukrainian onomastics in the first millennium]. Kyiv: Naukova dumka (in Ukrainian).
2. Kalinkin V. M. (2000) *Teoretychni osnovy poetychnoi onomastyky* [Theoretical foundation of poetic onomastics]. (Extended abstract of doctor's thesis). Kyiv: Taras Shevchenko National University of Kyiv (in Ukrainian).
3. Karpenko Yu. O. (2008) *Literaturna onomastyka* [Literary onomastics]. Odesa: Astroprynt (in Ukrainian).
4. Skopnenko O.I., Tymbaliuk T.V. (Eds.) (2007) *Mala filolohichna entsyklopediia* [Minor philological encyclopedia]. Kyiv: Dovira (in Ukrainian).
5. Skliarenko O. M., Skliarenko O.O. (2012) *Leksykosemantychni osoblyvosti onimnoho prostoru* [Lexico-semantic features of the onim space]. *Typolohichna onomastyka u 5 kn.* [Typological onomastics in 5 books]. (Book 1), Odesa: Astroprynt (in Ukrainian).
6. Superanskaya A. V., Podolskaya N.V., Vasileva N.V. (2012) *Obschaya terminologiya: Voprosyi teorii* [General terminology: theory question]. Moskva: Knijnyiy dom "LIBROKOM" (in Russian).
7. Torchynskyi M. M. (2007) *Analiz vlasnykh nazv yak spetsyfychnykh movnykh odynyts* [Analysis of the names as a specific language unit]. *Topical problems of philology and translation study*. Part 2, Edition 3, pp. 223–226 (in Ukrainian).
8. Torchynskyi M. M. (2010) *Ukrainska onomastyka* [Ukrainian onomastics]. Kyiv: Milenium (in Ukrainian).